

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

דורון לוי

המבקש
(התובע)

נגד

1. חברת החדשות הישראלית בע"מ
2. רשת - נגה בע"מ
3. שידורי קשת בע"מ

המשיבות
(הנתבעות)

1
2

פסק דין

3
4

פתח דבר

1. עסקינן בבקשה לאישור הסדר פשרה, שהוגשה בהתאם להוראת סעיף 18 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות").

ביום 28/12/06 הוגשה על ידי מר דורון לוי, המשמש כיו"ר אגודת החרשים בישראל (ע"ר) ובעצמו כבד שמיעה (להלן: "המבקש"), בקשה לאישור תובענה כייצוגית שעניינה נגישותם של שידורי ערוץ 2 בטלוויזיה לאנשים בעלי לקות שמיעה (בש"א 27068/06, להלן: "בקשת האישור"). ברקע הדברים יצוין כי בשנת 1990 הורה המחוקק על הקמתה של הרשות השניה לטלוויזיה ולרדיו, וקבע כי בין היתר עליה לקיים שידורי רדיו בתחנות האזוריות ושידורי טלוויזיה בערוץ 2 ובערוץ 10 (ראו סעיפים 2 ו-5 לחוק הרשות השניה לטלוויזיה ולרדיו, התש"ן-1990; להלן: "חוק הרשות השניה" ו-"הרשות השניה" לפי העניין), וכי לצורך זה היא רשאית להעניק זיכיונות לגופים משדרים מסחריים על פי מכרז פומבי שיפורסם וינוהל על ידה (ראו סעיפים 33 ו-38 לחוק). בשנת 1993 העניקה הרשות השניה זיכיונות לשידור בערוץ 2 הן למשיבה מס' 2 בבקשת האישור - רשת-נגה בע"מ (להלן: "רשת"), והן למשיבה מס' 3 - שידורי קשת בע"מ (להלן: "קשת"); ובשנת 2005 הוארכו זיכיונותיהם של רשת וקשת לתקופה נוספת בת 10 שנים. עוד נקבע בחוק הרשות השניה כי מהדורות החדשות בערוץ 2 ישודרו באמצעות חברת החדשות של הערוץ, שתהא בבעלות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

- 1 משותפת של הרשות השניה והחברות הזכייניות – 40% בבעלות הרשות השניה ו-
2 60% בבעלות החברות הזכייניות (בחלקים שווים ביניהן) (ראו סעיפים 63א ו-66 לחוק
3 הרשות השניה); ועל פי הוראה זו הוקמה בשנת 1993 חברת החדשות הישראלית
4 בע"מ – היא המשיבה מס' 1 בבקשת האישור (להלן: "**חברת החדשות**"; שלוש
5 המשיבות יחדיו יכוננו להלן: "**המשיבות**").
6
7 בקשת האישור נסמכת על חקיקה שעניינה בקידום השתלבותם של בעלי מוגבלות
8 בחברה בכלל, ובנגישותם של שידורי הטלוויזיה לאנשים בעלי לקות שמיעה בפרט; ומן
9 הראוי כבר בפתח הדברים לסקור בקצרה דברי חקיקה אלה.
10
11 2. סעיף 1 לחוק הקלות לחרש, התשנ"ב-1992 (להלן: "**חוק הקלות לחרש**") מורה
12 כדלקמן:
13
14 "רשות השידור, הטלוויזיה הלימודית הרשות השניה לטלוויזיה
15 ורדיו והמועצה לשידורי כבלים כמשמעותה בחוק הבזק,
16 התשמ"ב-1982 יקבעו –
17 (1) מספר שידורי טלוויזיה שלא יפחתו **מרבע מכלל השידורים**
18 בעברית ובערבית, **שאינם משודרים בשידור חי**, אשר בהם
19 יהיו **כתוביות בעברית** - בשידורים בעברית, וכתוביות בערבית
20 - בשידורים בערבית;
21 (2) **תכנית חדשות שבועית אחת** לפחות שתלווה בתרגום
22 **לשפת סימנים**". (ההדגשות שלי- ע.ב.).
23
24 בתוקף סמכותה כאמור לפי חוק הקלות לחרש, לאחר התייעצות עם ארגוני חרשים
25 וכבדי שמיעה, ובאישור שר החינוך והתרבות - קבעה מועצת הרשות השנייה ביום
26 23/3/97 את כללי הקלות לחרש (הרשות השניה לטלוויזיה ולרדיו), התשנ"ז-1997,
27 החלים על כל הגופים המשדרים מטעם הרשות השניה בערוץ 2 ובערוץ 10, ובכללם הן
28 הזכייניות והן חברות החדשות (להלן: "**כללי הרשות השניה**"). כללים אלה קובעים
29 בראש ובראשונה חובת ליווי משדרים **בכתוביות**, בהתאם למכסות חודשיות של
30 משדרים (באחוזים). בתיקון משנת 2003 העלתה הרשות השניה את שיעורן של
31 המכסות אף מעבר לקבוע בסעיף 1 לחוק הקלות לחרש – כאשר למן סוף שנת 2004
32 חובת הליווי בכתוביות חלה על 50% מכלל השידורים של הזכייניות שאינם בשידור חי
33 (ובכלל זה גם השידורים המשודרים בשעות צפיית השיא), ועל 33.3% ממהדורות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

- 1 החדשות של חברות החדשות (ראו סעיפים 2 ו-4 לכללים). עוד נקבע בכללי הרשות
2 השניה, כי תכנית אחת בשבוע בעברית, שמשכה אינו פחות מחצי שעה והיא מיועדת
3 לילדים שאינם קוראים, תתורגם לשפת הסימנים (ראו סעיף 2(ז) לכללים); וכך גם
4 מהדורת חדשות מסכמת ותכנית בענייני היום ששודרה בסמוך לפניה, לפחות פעמיים
5 בשבוע - בימי חול שבהם לא משודרת בערוץ כלל ארצי אחר מהדורת חדשות
6 המתורגמת לשפת הסימנים (ראו סעיף 4(ה) לכללים).
7
- 8 בשנת 2005 חוקק חוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים), התשס"ה- 2005 .3
9 (תחילתו ביום 1/1/06) – ובדומה לחוק הקלות לחרש גם חוק זה עוסק בנגישותם של
10 שידורי הטלוויזיה לציבור בעלי לקות שמיעה (להלן: "חוק הכתוביות"). חוק זה קובע
11 גם הוא מכסות למשדרים שיש חובה ללוותם בכתוביות או בתרגום לשפת הסימנים –
12 ואולם הוא מחיל על הגופים המשדרים חובות רחבות יותר מאלה שנקבעו בחוק הקלות
13 לחרש, הן מבחינת היקפן של המכסות והן מבחינת סוגי המשדרים המחויבים
14 בכתוביות או בתרגום לשפת הסימנים (למשל- נקבעו מכסות גם עבור שידורים חיים
15 ולא רק עבור שידורים מוקלטים). מגמת החוק היא שבשנת 2015 מרבית שידורי
16 הטלוויזיה ילוו כמעט באופן מלא בכתוביות או בתרגום לשפת הסימנים – כאשר על
17 מנת לאפשר לגופים המשדרים להיערך כדבעי למצב כזה, הן מבחינה תקציבית והן
18 מבחינה טכנית, חוק הכתוביות יוצר מנגנון של עליה הדרגתית משנה לשנה בהיקף
19 המכסות. בהתאם לכך, סעיף 17 לחוק הכתוביות מורה כי עם השגת היעד הסופי של
20 החוק, ביום 1/1/2015 יבוטל חוק הקלות לחרש.
21
- 22 חידוש נוסף בחוק הכתוביות לעומת חוק הקלות לחרש הוא הסמכות שניתנה לרשות
23 השניה לפטור את הגופים המשדרים מאחת או יותר מן החובות הקבועות בחוק
24 הכתוביות, באופן מלא או חלקי – במקרים שבהם על פי התרשמותה של הרשות
25 השניה החובה האמורה מטילה "נטל כבד מדי" על הגוף המשדר (ראו סעיף 10 לחוק
26 הכתוביות).
27
- 28 חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח- 1998 הוא מוקדם לחוק הכתוביות,
29 ועניינו בנושא הרחב של קידום השתלבותם של אנשים בעלי מוגבלות באופן שוויוני
30 ופעיל בחברה (להלן: "חוק שוויון זכויות"):

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

"חוק זה מטרתו להגן על כבודו וחירותו של אדם עם מוגבלות, ולעגן את זכותו להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה בכל תחומי החיים, וכן לתת מענה הולם לצרכיו המיוחדים באופן שיאפשר לו לחיות את חייו בעצמאות מרבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מיצוי מלוא יכולתו." (סעיף 2 לחוק).

סעיף 19 לחוק שוויון זכויות אוסר על מי שעוסק במתן שירות ציבורי להפלות אדם מחמת מוגבלותו, ובתוך כך נקבע כי אין למנוע מאדם בעל מוגבלות שימוש בשירות ציבורי ואין לספק לו את השירות בתנאים הנופלים מאלה שבהם הוא ניתן בדרך כלל. בדומה לכך, סעיף 19יא מורה כי שירות ציבורי יהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות, וכי מי שאחראי לאספקת השירות יבצע את התאמות הנגישות הדרושות לשם כך. יצוין כי "שירות ציבורי" בחוק שוויון זכויות הוא בין היתר שירות המיועד לכלל הציבור או לחלק בלתי מסוים ממנו, שירות הניתן בידי גוף ציבורי או שירות הניתן במקום ציבורי (ראו סעיפים 19ה ו- 19י לחוק). סעיף 19נא לחוק שוויון זכויות מוסיף וקובע זכות לפיצוי סטטוטורי בגין הפליה כאמור בסעיף 19:

"(א) מעשה או מחדל בניגוד להוראה לפי פרק זה, פרק ה' או לפי הוראות הנגישות לפי חוק התכנון והבניה הוא עוולה אזרחית, והוראות פקודת הנזיקין [נוסח חדש] יחולו עליו, בכפוף להוראות סעיף זה.

(ב) בית משפט רשאי לפסוק בשל עוולה לפי סעיף קטן (א) פיצויים בסכום שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, בלא הוכחת נזק, בשל עוולה –

(1) בניגוד להוראות סעיף 19 לרבות סעיף 19לה, ואולם לעניין סעיף קטן (ז)(3) של סעיף 19לה, רק אם לא הוטל על הנתבע קנס כקבוע בסעיף הקטן האמור;

(2) "... (ההדגשה שלי- ע.ב.).

סעיף 12(ב) לחוק הכתוביות קובע כי הוראותיו של סעיף 19נא לחוק שוויון זכויות יחולו גם על הפרת חובות שלפי חוק הכתוביות, בשינויים המחויבים.

בקשת האישור

5. לגרסתו של המבקש, בתקופה שהחל מיום 1/1/04 ועד למועד הגשת בקשת האישור (28/12/06) הפרו המשיבות באופן בוטה את ההוראות המפורשות החלות עליהן על פי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

1 החקיקה המובאת לעיל בנוגע לליווי משדרים בכתוביות ובתרגום לשפת הסימנים.
2 משכך, במסגרת בקשת האישור עותר המבקש לייצג בתובענה ייצוגית נגד המשיבות
3 את אותם אנשים בעלי לקות שמיעה הזקוקים לכתוביות או לתרגום לשפת הסימנים על
4 מנת להבין את הנאמר בשידורי הטלוויזיה (להלן: "הקבוצה"); כאשר לטענתו על פי
5 נתונים מאת אגודת החרשים בישראל (ע"ר), קבוצה זו מונה כ- 50,000 חברים (ראו
6 סעיף 1 לתצהיר המבקש). עילת התביעה העיקרית המפורטת בבקשת האישור היא
7 הפרה של חוק הקלות לחרש וכללי הרשות השניה שנקבעו מכוחו, חוק הכתוביות וחוק
8 שוויון זכויות; ובתמיכה בטענותיו צירף המבקש לתצהירו הן דוחות ביקורת שפרסמה
9 הרשות השניה והן דוחות של בדיקות מדגמיות של השידורים שנערכו על ידו ומטעמו –
10 כאשר לגרסתו דוחות אלה מלמדים כי המשיבות לא עמדו במכסות הקבועות בחקיקה
11 בנוגע לליווי משדרי טלוויזיה בכתוביות ובתרגום לשפת הסימנים (ראו סעיף 4 לתצהיר
12 המבקש; דוחות הרשות השניה לשנת 2004 ולשנת 2005 צורפו כנספחים ז-ח
13 לתצהיר, דוחות של בדיקות מדגמיות שנערכו על ידי המבקש עצמו ועל ידי יפעת- מידע
14 תקשורת צורפו כנספחים ה-ו לתצהיר). עוד נטען בבקשת האישור, כי הפרת הוראות
15 הדין כאמור מהווה גם הפרת חובה חקוקה והתרשלות כלפי חברי הקבוצה.
16
17 הסעד לו עותר המבקש הוא פיצוי כספי בגובה 5,000 ₪ לכל אחד מחברי הקבוצה
18 מאת כל אחת מהמשיבות (15,000 ₪ לכל חבר); סך הפיצוי המבוקש לקבוצה
19 בכללותה הוא 750,000,000 ₪. לשיטתו של המבקש, על פי סעיף 19 נא לחוק שוויון
20 זכויות רשאי בית המשפט לפסוק פיצוי סטוטורי של עד 50,000 ₪ בגין ביצוע העוולות
21 הנטענות, וסעיף 12(ב) לחוק הכתוביות מחיל את סעיף 19 נא לחוק שוויון זכויות גם על
22 עוולות שבוצעו מכוח חוק הכתוביות. עוד עותר המבקש לצו עשה שיורה לכל אחת מן
23 המשיבות למלא אחר הוראות החקיקה הנוגעות לליווי משדרי הטלוויזיה בכתוביות או
24 בתרגום לשפת הסימנים, וזאת לטענתו במטרה לסייע בידי הקבוצה להשתלב במרקם
25 חיי החברה ובשיח הציבורי בישראל – שחלק ניכר מהם מתנהל על גבי מרקע
26 הטלוויזיה.
27
28 יוער כי בקשה דומה לאישור תובענה ייצוגית הוגשה על ידי המבקש גם נגד רשות
29 השידור, והיא תלויה ועומדת בפני בית משפט לעניינים מינהליים (ראו עמ' 2 לפרוטוקול
30 יום 2/4/09, ש' 14-16).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

1
2 המשיבות מכישות כי הפרו איזה מן החובות המוטלות עליהן בנוגע לליווי משדריהן .6
3 בכתוביות או בתרגום לשפת הסימנים - ולגרסתן הן עמדו בחובות אלה אף בשיעור
4 העולה באופן ניכר על המכסות שנקבעו בחוק הקלות לחרש, כללי הרשות השניה וחוק
5 הכתוביות. בהקשר זה מבהירות המשיבות כי הדוחות השונים שעליהם נסמך המבקש
6 בנוגע להפרה הנטענת (צורפו כנספחים ה-ח לתצהירו) מתייחסים לבדיקות מדגמיות
7 ואקראיות בלבד של משדריהן, אשר לא נותחו ולא פורשו על ידי המבקש כדבעי, ובכל
8 מקרה אינן מלמדות על ההפרה הנטענת.
9
10 בנוסף, המשיבות מציינות כי מרבית הוראות החוק אליהן מפנה המבקש במסגרת
11 בקשת האישור כלל אינן חלות עליהן. בנוגע לכללי הרשות השניה טוענת חברת
12 החדשות כי הם נקבעו בחוסר סמכות ובאופן בלתי סביר ומידתי. לגרסתה, הסמכות
13 היחידה שהוענקה לרשות השניה במסגרת חוק הקלות לחרש היתה לקבוע את מספר
14 מהדורות החדשות שיש לתרגמן לשפת הסימנים, על פי המכסה שנקבעה לשם כך
15 בחוק - וחרף זאת הטילה הרשות השניה על חברת החדשות גם חובה שאין לה זכר
16 בחוק ללוות את המשדרים בכתוביות, וכן חובה ללוות את המשדרים בתרגום לשפת
17 הסימנים בשיעור העולה על המכסה הקבועה בחוק. משחרגה הרשות השניה
18 מסמכותה כאמור, הכללים שקבעה בטלים.
19
20 באשר לחוק הכתוביות - המשיבות מבהירות כי מאחר שתחולתו היא רק מיום
21 1/1/2006 (ראו סעיף 21 לחוק), יש לדחות את כל טענותיו של המבקש נגדן
22 המתייחסות למשדרים ששודרו על ידן בשנים 2004 ו-2005. חברת החדשות מוסיפה
23 כי חובת התרגום לשפת סימנים של מהדורת חדשות אחת מדי ערב הקבועה בסעיף 7
24 לחוק הכתוביות היא חובה המוטלת במשותף על **כל הערוצים המשדרים חדשות**
25 **בעברית**, כאשר ועדת תיאום מיוחדת אמורה לחלק את הנטל בנדון בין הערוצים
26 השונים. משכך, ומאחר שעד למועד תשובתה לבקשת האישור לא קיבלה חברת
27 החדשות כל הנחיה בנדון מאת הוועדה - טרם קמה חובתה לפי סעיף זה. כמו כן,
28 החובה ללוות בכותרות לפחות מהדורת חדשות יומית מרכזית אחת המשודרת בשעות
29 השיא חלה על חברת החדשות על פי סעיף 5 לחוק הכתוביות רק למן יום 1/1/07, קרי:
30 רק לאחר הגשתה של בקשת האישור.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

1
2 לגישתן של המשיבות גם חוק שוויון זכויות אינו מקים למבקש ולקבוצה עילת תביעה .7
3 נגדן. בראש ובראשונה, המשיבות עמדו לטענתן בכל החובות הספציפיות הקבועות
4 בחוק הקלות לחרש, כללי הרשות השניה וחוק הכתוביות – ועל כן לא ניתן לומר כי הן
5 הפרו את הנורמות הכלליות הקבועות בחוק שוויון זכויות בנוגע לנגישותם של שירותים
6 ציבוריים לבעלי מוגבלות. יתר על כן, המשיבות סבורות כי לשונו, תכליתו וההיסטוריה
7 החקיקתית של חוק הכתוביות מלמדות כי הוא יוצר הסדר ייחודי ומפורט בעניין
8 נגישותם של שידורי הטלוויזיה, הן מבחינת החובות החלות על הגופים המשדרים והן
9 מבחינת הסנקציות בגין הפרתן – הסדר אשר מיישם הלכה למעשה את עקרונות
10 השוויון הכלליים הקבועים בחוק שוויון זכויות. ואולם מאחר שבכל הנוגע לנגישותם של
11 שידורי הטלוויזיה לבעלי לקות שמיעה בישראל ההסדר התחיקתי שבחוק הכתוביות
12 הוא ייחודי ומאוחר בזמן ביחס לחוק שוויון זכויות – התוצאה היא שבנושא זה חוק
13 הכתוביות **מבטל** את הוראותיו הכלליות של חוק שוויון זכויות.
14
15 המשיבות סבורות כי חוק שוויון זכויות אינו חל עליהן גם מפני שאף אחת מהן אינה
16 "גוף ציבורי" או מספקת "שירות ציבורי" כמשמעותם בחוק; וכי בכל מקרה חברי
17 הקבוצה אינם זכאים לפיצוי ללא הוכחת נזק מכוח חוק זה. ראשית, סעיף 19 נא לחוק
18 שוויון זכויות, הקובע את הזכות לפיצוי סטטוטורי, הוסף לחוק במסגרת תיקון מס' 2 -
19 שנכנס לתוקף רק בחודש אוקטובר 2005. לטענתן של המשיבות, תחולתו של תיקון זה
20 היא פרוספקטיבית, ועל כן זכותה של הקבוצה לפיצוי סטטוטורי בכל מקרה אינה חלה
21 ביחס לחלק הארי של התקופה הרלוונטית לבקשת האישור. שנית, הזכות לפיצוי
22 הסטטוטורי על פי סעיף זה (19 נא) קמה רק במקרה של הפליה כאמור בסעיף 19 יא
23 לחוק – קרי, במצב של סירוב מכוון ופוזיטיבי לספק לאדם שירות **רק מחמת היותו בעל**
24 **מוגבלות**. ואולם גם אם נמצא שהמשיבות לא ליוו את משדריהן בכתוביות או בתרגום
25 לשפת הסימנים במידה שהיה עליהן לעשות כן, הגם שלגרסתן כאמור אין בטענה זו
26 ממש, בכל מקרה לא מדובר בהפליה מכוונת של בעלי לקות שמיעה - ועל כן נשמט
27 היסוד תחת הטענה כי הקבוצה זכאית לפיצוי סטטוטורי. חשוב לא פחות, המשיבות
28 סבורות כי גם אם בוצעה עוולה מן העוולות שבחוק שוויון זכויות - לשון החוק, תכליתו
29 ואף השכל הישר, כולם מלמדים כי המחוקק לא התכוון להעניק לכל אחד מחברי
30 הקבוצה פיצוי סטטוטורי בסכום כה גבוה כמבוקש בבקשת האישור רק בשל היותו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

1 נמנה עם ציבור של אנשים בעלי לקות שמיעה שייטכן כי נפגע מעוולה זו. לגישתן,
2 הכוונה שביסוד החוק היא שרק מי שהוכיח כי העוולה פגעה בו באופן ספציפי יהא
3 זכאי לפיצוי הסטטוטורי, וכן כי המעוול ישא בנזקיהם של כל הנפגעים מאותה עוולה
4 יחדיו - עד לסכום כולל של 50,000 ₪ בלבד. משכך, על פי הנטען אין מקום לפסוק
5 לקבוצה פיצוי העולה על סכום זה, ובוודאי שלא פיצוי בסכום בלתי סביר ואף מופרך
6 כאמור בבקשת האישור.
7
8 עוד נטען על ידי המשיבות כי המבקש אינו רשאי לסמוך את תביעתו לפיצוי ללא הוכחת
9 נזק עבור הקבוצה על הוראת סעיף 12(ב) לחוק הכתוביות. סעיף זה אמנם "קולט" אל
10 חוק הכתוביות את ההסדר שנקבע בסעיפים 19א-19נג לחוק שוויון זכויות, שלפיו
11 מעשים ומחדלים מסוימים בניגוד לחוק מהווים עוולה נזיקית - ואולם סעיף 19א לחוק
12 שוויון זכויות קובע רשימה סגורה ומצומצמת של עוולות שבגינן ניתן לפסוק פיצוי ללא
13 הוכחת נזק, ולא ניתן להוסיף לרשימה זו עוולות נוספות "בדלת האחורית" באמצעות
14 סעיף 12(ב) לחוק הכתוביות. סעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות אף הוא אינו יכול
15 להועיל למבקש בעניין הפיצוי הכספי לו הוא עותר. הגם שסעיף זה מקנה לבית
16 המשפט סמכות להורות על מתן כל סעד לטובת הקבוצה כפי שימצא לנכון בנסיבות
17 העניין - אין בכך כדי לשנות סדרי עולם מבחינת הנטל הרובץ על המבקש להוכיח
18 לכאורה את עילת התביעה לה הוא טוען. בכל העוולות להן טוען המבקש נזק הוא יסוד
19 הדרוש הוכחה; ומאחר שהמבקש ביכר שלא לפרט את נזקיו ואת נזקי הקבוצה
20 הנטענים, וממילא גם לא הציג ראיות טובות להוכחתם, אף לא לכאורה - הוא והקבוצה
21 אינם זכאים לסעד כלשהו, לא מכוח העוולות להן טוען המבקש וגם לא מכוח סעיף
22 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות כשלעצמו. בהקשר זה מבהירה קשת כי חוק הקלות
23 לחרש, כללי הרשות השניה וחוק הכתוביות, כולם מדברים בלשון "מכסות" - ועל כן אין
24 למבקש זכות קנויה כי תכנית מסוימת תשודר בליווי כתוביות או תרגום לשפת
25 הסימנים. מכאן שהמבקש כלל אינו יכול להצביע על נזק קונקרטי שנגרם לו כתוצאה
26 מההפרה הנטענת של חוקים אלה.
27
28 לבסוף, המשיבות סבורות כי המבקש אינו זכאי לצו עשה המבוקש על ידו - ולו רק
29 משום שצו זה מנוסח באופן כוללני וגורף, וכן מפני שעל פי ההלכה הנוהגת אין מקום
30 ליתן צו המורה על מילוי הוראות החוק.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

1
2 המשיבות טוענות כי גם אילו היתה למבקש עילת תביעה נגדן מכוח חוק הקלות לחרש, 8
3 כללי הרשות השניה או חוק הכתוביות – בכל מקרה לא ניתן לנהל על סמך עילה זו
4 תובענה ייצוגית. סעיף 3(א) לחוק תובענות ייצוגיות מורה כי לא תוגש תובענה ייצוגית
5 אלא בתביעה כמפורט בתוספת השנייה לחוק, ואולם תביעה מכוח חוק הקלות לחרש
6 או כללי הרשות השניה אינה נזכרת בתוספת זו. תביעה מכוח חוק שוויון זכויות, לעומת
7 זאת, אמנם נמנית עם התביעות שבגינן ניתן להגיש תובענה ייצוגית (ראו סעיף 9(2)
8 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות) - ואולם כפי שצוין לעיל, המשיבות סבורות כי
9 הוראותיו הכלליות של חוק זה בטלות בפני ההסדר הספציפי הקבוע בחוק הקלות
10 לחרש, כללי הרשות השניה וחוק הכתוביות, ועל כן ממילא לא ניתן להגיש מכוחו
11 תובענה ייצוגית בנושאים אלה. גם חוק הכתוביות נזכר בתוספת השניה לחוק תובענות
12 ייצוגיות (סעיף 9(3)) – אך מכיוון שהמשיבות לא הפרו לגישתן את הוראותיו, אין יסוד
13 לתביעה ייצוגית נגדן מכוח חוק זה. המבקש מצידו סמך את בקשת האישור על סעיף 1
14 לתוספת השניה: "תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לענין שבינו
15 לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו" - אלא שלגרסתן המשיבות אין
16 מהוות "עוסק" כאמור. קשת מציינת בהקשר זה כי לקוחותיה הם אך ורק המפרסמים
17 שבאמצעותם ממומנת פעילותה ולא חברי הקבוצה; ואילו חברת החדשות טוענת כי
18 היא בכלל אינה גוף שידור מסחרי, אלא נהנית ממעמד מיוחד של גוף שידור ציבורי
19 ממלכתי, ועל כן בוודאי שאינה "עוסק".
20
21 המשיבות מוסיפות וטוענות כי המבקש אינו עומד בתנאים המקדמיים לאישור תובענה
22 ייצוגית הקבועים בסעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות. בראש ובראשונה, המבקש לא
23 הראה כי קיימת קבוצה החולקת שאלות משותפות של עובדה או משפט – שכן הוא לא
24 הציג כל ראיה ממשית בנוגע לגודל הקבוצה, התעלם מקיומן של תתי קבוצות בקרב
25 קבוצת התובעים (כגון כאלה שאינם בקיאים בשפת הסימנים, כאלה שמסוגלים לשמוע
26 את שידורי הטלוויזיה באמצעות עזרי שמיעה, כאלה שממילא אינם צופים בטלוויזיה
27 וכו'), ואף לא נתן דעתו לשוני בין הוראות הדין החלות על חברת החדשות מצד אחד
28 לבין רשת וקשת מצד שני. נוסף על כך, לנוכח חוסר ההומוגניות הן של חברי הקבוצה
29 והן של המשיבות לא ניתן לומר כי תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה
30 במחלוקת – מאחר שבמצב דברים זה יש צורך להוכיח ביחס לכל אחד ואחד מחברי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

1 הקבוצה כי הוא אמנם נפגע מהעוולות שנטען שביצעה כל אחת מן המשיבות, וכן את
2 שיעור הנזק הפרטני שנגרם לו. אם לא די בכך, לשיטתן של המשיבות סכומו הגבוה של
3 הפיצוי המבוקש עבור חברי הקבוצה מצדיק כשלעצמו כי כל אחד מהם ינהל תביעה
4 עצמאית נגד מי מהמשיבות שלטענתו גרמה לו נזק. עוד נטען כי קיים חשש ממשי
5 שעניינם של חברי הקבוצה לא ייוצג על ידי המבקש ובאי כוחו בדרך הולמת ובתום לב.
6 כך, מפני שהמבקש לא הקדים ופנה לאף אחת מן המשיבות בנוגע להפרות הנטענות
7 טרם שהגיש לבית המשפט את בקשת האישור; וכן משום שלגרסתן של המשיבות, באי
8 כוחו של המבקש בבקשת האישור משמשים גם כבאי כוחה של "די.בי.אס שירותי לווין
9 (1998) בע"מ" הידועה בכינוי "YES". מאחר שהוראותיו של חוק הקלות לחרש חלות
10 גם על YES, המשיבות תחת הרושם כי קיים ניגוד עניינים אינהרנטי בין טובתה של
11 הקבוצה לבין עניינם של באי כוח המבקש בכל הנוגע לאכיפת החובות החלות על
12 הגופים המשדרים ללוות את שידוריהם בכתוביות או בתרגום לשפת הסימנים.

13

14

הדיון בבקשת האישור

15 9. בישיבה מקדמית בבקשת האישור שנערכה ביום 3/2/08 הודיעו הצדדים לבית
16 המשפט כי בכוונתם לפנות להליך של גישור, במטרה לסיים את הסכסוך נושא בקשת
17 האישור בדרך של פשרה. ביום 5/6/08 עדכנו הצדדים את בית המשפט כי החלו זה
18 מכבר בהליך גישור בפני כבוד נשיא בית המשפט העליון (בדימוס), השופט מאיר
19 שמגר, ועל מנת למצות הליך זה ביקשו שהות של מספר חודשים טרם שייקבעו סדרי
20 הדיון בבקשת האישור. נעתרתי לבקשתם, וכן לבקשות דומות שהגישו הצדדים ביום
21 11/9/08, ביום 16/12/08, וביום 28/1/09. ביום 29/3/09 הגישו הצדדים לבית
22 המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה, שגובש ונחתם על ידם במסגרת הליך הגישור
23 בפני כבוד הנשיא מ' שמגר ואף אושר על ידי הרשות השנייה. לאחר שעיינתי בהסדר
24 הפשרה המוצע לא ראיתי מקום לדחות את הבקשה לאישורו על הסף כאמור בסעיף
25 18(ג) לחוק תובענות ייצוגיות - ואולם בישיבה שנערכה לפניי ביום 2/4/09 הוריתי
26 לצדדים לערוך בו מספר תיקונים על מנת להתאימו לדרישות הקבועות בסעיף 18
27 לחוק. ביום 10/6/09 הגישו הצדדים בשנית את הסדר הפשרה לתיק בית המשפט,
28 לאחר שערכו בו את התיקונים הדרושים (להלן: "הסדר הפשרה"), וביקשו את אישורו;
29 בקשה זו היא נושא הדיון שבפניי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

הסדר הפשרה המוצע

1
2 10. להסדר הפשרה צרפו הצדדים את החלטתו של כבוד הנשיא בדימוס מ' שמגר (להלן:
3 "המגשר") מיום 26/3/09 - שבמסגרתה הוא נתן את ברכתו להסדר המוצע, ואף חיווה
4 דעתו כי ההסדר מיטיב עם אוכלוסיית בעלי לקות השמיעה ומביא לשיפור משמעותי
5 בנגישותם של שידורי הטלוויזיה לאוכלוסיה זו. עוד ציין המגשר כי משהובא בפניו
6 הסכסוך הוא סבר שהפתרון הראוי הוא כזה שראשית דבר יסלק את טענות המבקש
7 נגד המשיבות בנוגע לתקופה הרלוונטית לבקשת האישור, אך גם יצפה פני עתיד במובן
8 זה שיאפשר לקבוצה נגישות מרבית לשידורי הטלוויזיה. משכך, ולנוכח החשיבות
9 הציבורית של הנושא הנדון, זימן המגשר לחלק מהישיבות שנערכו בפניו גם את נציגי
10 נציבות שוויון לאנשים עם מוגבלות שבמשרד המשפטים, את נציגיהם של ארגונים
11 לקידום זכויותיהם של בעלי לקות שמיעה בארץ – "בקול" ארגון כבדי שמיעה
12 ומתחרשים (ע"ר), עמותת שמע וארגון מיח"א, וכן את נציגי הרשות השניה. בפגישה
13 הראשונית בפני המגשר נטלו חלק גם נציגי ערוץ 10, חברת הכבלים (HOT) וחברת
14 הלוויין (YES) – אולם אלה לא היו שותפים להמשך הליך הגישור.
15
16 עוד עולה מהחלטתו של המגשר, כי המתווה שהתגבש בסופו של יום ולאחר מאמצים
17 רבים מצד כל אחד מן הצדדים, מכיל התחייבות של המשיבות להרחיב באופן משמעותי
18 את השידורים המלווים **בכתוביות** - גם מעבר לדרישות הקבועות בחוק. בהקשר זה,
19 אחד הנושאים המרכזיים שעמד לדיון היה הקושי הממשי מצידן של המשיבות ללוות
20 בכתוביות **שידורים חיים** – כאשר מטבע הדברים לא ניתן להוסיף כתוביות לשידורים
21 אלה אלא בשיהוי מסוים, דבר שעלול להקשות על הצפייה עבור כלל האוכלוסייה
22 שאינה בעלת לקות שמיעה. הפתרון הטכנולוגי שנמצא במהלך הגישור לקושי זה, הוא
23 שהכתוביות בשידורים חיים יופיעו רק על פי דרישה ("by demand") – באמצעות
24 יישום מיוחד בשלט הממיר הדיגיטאלי של חברת הכבלים או חברת הלוויין שבאמצעותו
25 נצפים שידורי הערוץ. אמנם רק בעלי ממיר דיגיטאלי כאמור יוכלו ליהנות מכתוביות
26 אלה (להבדיל מבעלי ממיר אנלוגי וכאלה הקולטים את שידורי הערוץ באופן עצמאי על
27 ידי אנטנה או צלחת לוויין) – ואולם מן הנתונים הסטטיסטיים שנאספו במהלך הגישור
28 מאת ארגוני כבדי השמיעה עולה כי חלק הארי של ציבור זה ממילא מחזיק בממיר
29 דיגיטאלי. נוסף על כך, הצפי היה שבחודשים הקרובים תחל הרשות השניה (ויתכן
30 שכבר החלה) להפיץ את שידורי ערוץ 2 וערוץ 10 באמצעות מערך שידור דיגיטאלי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

1 קרקעי (המכונה DTT) – שאז גם מי שכיום אין ברשותו ממיר דיגיטאלי יוכל לרכוש
2 אותו בחנויות למוצרי אלקטרוניקה ולהפעיל באמצעותו את יישום הצפייה בכתוביות על
3 פי דרישה. בנסיבות אלה, המגשר סבור כי פתרון זה – המיטיב עם מרביתה של
4 אוכלוסיית בעלי לקות השמיעה – הוא הפתרון הראוי והנכון בנסיבות העניין.
5
6 דווקא: הכוונה היא שמנגנון הצפייה בכתוביות על פי דרישה ישמש את המשיבות ככלל,
7 בנוגע לכל חובותיהן על פי הדין ללוות משדרים חיים בכתוביות – ולא רק בנוגע להטבה
8 המוצעת במסגרת הסדר הפשרה. משכך, ביום 4/3/09 ניתן לחברות הזכייניות
9 המשדרות בערוץ 2 ובערוץ 10 (ובכללן המשיבות) פטור מאת הרשות השניה -
10 בהתאם לסמכותה מכוח סעיף 10 לחוק הכתוביות ולאחר התייעצות עם נציבות שוויון
11 זכויות לאנשים עם מוגבלות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של בעלי לקות
12 שמיעה - מליווי בכתוביות של שידורים חיים המופצים באופן אנלוגי על ידי חברת
13 הלוויין (YES) (להלן: "הפטור"); מסמך מאת הרשות השניה בנדון צורף כנספח ה
14 להסדר הפשרה). יצוין כי הפטור מליווי שידורים חיים בכתוביות ניתן לחברות הזכייניות
15 ולחברות החדשות גם ביחס לשידורים המופצים באמצעות חברת הכבלים (HOT), גם
16 אם הדבר נעשה באמצעות ממיר דיגיטאלי – כאשר נאמר על ידי הרשות השניה כי על
17 החברות הזכייניות וחברות החדשות לשתף פעולה עם חברת הכבלים על מנת להגיע
18 עימה להסדר דומה לזה שאליו הגיעו עם חברת הלוויין בנוגע לצפייה בכתוביות על פי
19 דרישה (ראו סעיף 2.2 לפטור). עם זאת, בהסדר הפשרה אין עוד הבחנה בין
20 השידורים החיים המשודרים באמצעות חברת הלוויין לבין אלה המשודרים באמצעות
21 חברת הכבלים לצורך קבלת ההטבה, וגם מאתר האינטרנט של הרשות השניה נראה
22 כי שירות הזמנת כתוביות על פי דרישה ניתן הן ללקוחות חברת הלוויין והן ללקוחות
23 חברת הכבלים – אף על פי שצוין שם כי בשלב זה לא כל הממירים הדיגיטאליים של
24 חברת הכבלים תומכים ביישום של כתוביות על פי דרישה. יוער כי כתנאי לקבלת
25 הפטור התחייבו החברות הזכייניות לשדר החל מיום 15/4/09 ועד ליום 15/6/09 85
26 תשדירים, שיפקו על ידי הרשות השניה ושבמסגרתם ידווחו החברות לציבור על
27 האפשרות להזמין כתוביות על פי דרישה לחלק מן השידורים החיים המשודרים על ידן,
28 באמצעות שלט של ממיר דיגיטאלי (ראו סעיף 2.6 לפטור).
29

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

11. ההטבה המוצעת לחברי הקבוצה על פי הסדר הפשרה היא כאמור ליווי בכתוביות של משדרי הטלוויזיה מעבר למכסה הקבועה בדיון, במהלך "התקופה המוסכמת" כהגדרתה בהסדר: ביחס לחברת החדשות התקופה היא למן יום 15/6/09 ועד ליום 14/6/10, וביחס לרשת ולקשת התקופה היא למן יום 1/1/09 ועד ליום 31/12/09 (להלן: "התקופה המוסכמת"). יצוין כי כמחווה של רצון טוב ולפנים משורת הדין החלו המשיבות בביצוע הסדר הפשרה במועדים כאמור שנקבעו לכך – אף טרם שהסדר זה אושר על ידי בית המשפט (ראו סעיף 2.3 להסדר הפשרה).
- חברת החדשות מתחייבת ללוות בכתוביות במהלך התקופה המוסכמת כל מהדורת חדשות יומית מרכזית (סעיף 3.1.1.1 להסדר הפשרה). יצוין כי סעיף 5(ג) לחוק הכתוביות ממילא מטיל עליה חובה לעשות כן בתקופה הרלוונטית; ואולם חברת החדשות מוסיפה ומתחייבת כי היא לא תעשה שימוש בהקשר זה בפטור שניתן לה מכוח סעיף 7(ד) לחוק הכתוביות, מהוספת כתוביות לתוכנית שמלווה כבר בתרגום לשפת הסימנים - אלא באותם ימים שבהם חברת החדשות היא זו שתידרש ללוות את מהדורת החדשות בתרגום לשפת הסימנים. במה דברים אמורים? סעיף 7(ב) לחוק הכתוביות מורה כי מהדורת חדשות אחת בכל יום המשודרת באחד מערוצי הטלוויזיה תתורגם לשפת הסימנים – כאשר ועדת תיאום בין הגופים המשדרים השונים תקבע הוראות בדבר ימי השידור שביחס אליהם תחול על כל ערוץ החובה למלא דרישה זו. כפי הנראה, חברת החדשות סבורה כי על פי סעיף 7(ד) לחוק הכתוביות היא אינה חייבת ללוות בכתוביות את מהדורת החדשות המרכזית היומית במידה שמהדורה כזו לוותה בתרגום לשפת הסימנים בערוץ אחר – ועל כן היא מתחייבת שלא לעשות שימוש בפטור זה, אלא בימים שבהם היא זו שתידרש לתרגם את מהדורת החדשות לשפת הסימנים.
- עוד מתחייבת חברת החדשות, ללוות בכתוביות 3-4 משדרים בכל שבוע שמשכם הכולל הוא 3 שעות ברוטו לערך והם משודרים בשעות אחר הצהריים והערב; והכוונה היא למשל למהדורת החדשות של השעה 17:00 והתכנית "שש עם...". המשודרת לאחריה (סעיף 3.1.1.2 להסדר הפשרה). בנוסף, במחצית מימי השבוע (ארבעה ימים במשך המחצית הראשונה של התקופה המוסכמת, ושלושה ימים במחצית השנייה של תקופה זו), בשעה 23:00, תשדר חברת החדשות בערוץ 98 (הערוץ הקהילתי) שידור

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

- 1 חוזר של מהדורת החדשות המרכזית מאותו יום בליווי כתוביות (סעיף 3.1.1.3). חוק
2 הכתוביות אינו מטיל על חברת החדשות חובה ללוות בכתוביות שידורים מעין אלה -
3 ועל כן מדובר בהטבה לקבוצה; ויובהר כי הפטור הקבוע בסעיף 7(ד) לחוק הכתוביות
4 לא יחול על הטבה זו (ראו סעיף 3.1.1.4 להסדר הפשרה).
5
6 קשת מתחייבת ללוות בכתוביות לכל הפחות 80% מסך זמן שידורן של כל התכניות .12
7 המוקלטות המשודרות על ידה במשך חצי שנה – קרי, מדובר בתוספת של 10% מעבר
8 למכסה הקבועה בסעיף 3(א)(4) לחוק הכתוביות ביחס לתקופה המוסכמת (סעיף
9 3.1.2.1 להסדר הפשרה). כמו כן, קשת תלווה לכל הפחות 40% מסך זמן שידורן של
10 התכניות המדובבות המיועדות לילדים המשודרות על ידה במשך חצי שנה – קרי,
11 מדובר בתוספת של 5% מעבר לחובה החלה עליה על פי סעיפים 3(א)(4) ו-3(ד)
12 לחוק הכתוביות ביחס לתקופה המוסכמת (סעיף 3.1.2.2 להסדר הפשרה). לבסוף,
13 קשת תלווה בכתוביות לכל הפחות 50% מסך זמן שידורן של כל התכניות המשודרות
14 על ידה בשידור חי במשך חצי שנה – קרי, מדובר בתוספת של 25% מעבר למכסה
15 הקבועה בסעיף 4(א)(1) לחוק הכתוביות ביחס לתקופה המוסכמת.
16
17 רשת מצידה מתחייבת ללוות בכתוביות לכל הפחות 37.5% מסך זמן שידורן של כל
18 התכניות המשודרות על ידה **בשידור חי** במשך חצי שנה וכן 37.5% מסך זמן שידורן
19 של כל התכניות המשודרות על ידה בשידור חי כאמור **בשעות צפיית השיא**. מדובר
20 לכאורה בתוספת של 12.5% מעבר למכסה הקבועה בסעיף 4(א)(1) לחוק הכתוביות
21 וכן בתוספת של 12.5% מעבר למכסה הקבועה בסעיף 4(ב)(1) לחוק ביחס לתקופה
22 המוסכמת – ואולם יובהר כי מכסת השידורים החיים המלווים בכתוביות לה התחייבה
23 רשת **כוללת בתוכה** את מכסת השידורים כאמור המשודרים בשעות צפיית השיא, ולא
24 נוספת עליה (ראו סעיפים 3.1.3.1 ו-3.1.3.2 להסדר הפשרה).
25
26 יצוין כי ההטבות דלעיל להן התחייבו קשת ורשת, כפופות לפטור הקבוע בסעיף 7(ד)
27 לחוק הכתוביות - מהוספת כתוביות לתוכנית המלווה כבר בתרגום לשפת הסימנים
28 (סעיף 3.3 לחוק הכתוביות).
29

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

13. הצדדים ממליצים לבית המשפט לפסוק למבקש גמול בסכום של \$30,000, ושכר טרחה לבאי כוחו בסכום של \$195,000 (ראו נספח ו להסדר הפשרה); וכן הם סבורים כי לנוכח הליך הגישור שהתקיים בראשותו של כבוד הנשיא בדימוס מ' שמגר ובהשתתפותם של ארגוני כבדי השמיעה – מתייטר הצורך במינוי "בודק" כהגדרתו בחוק תובענות ייצוגיות (ראו סעיף 6 להסדר הפשרה). הצדדים מוסיפים ומבקשים לתקן את בקשת האישור באופן שעילות התביעה המפורטות בה יתייחסו גם לתקופה שמעת הגשת בקשת האישור ועד למועד אישור הסדר הפשרה על ידי בית המשפט (ראו סעיף 4.2 להסדר הפשרה).

בהתאם להוראת סעיף 18(ב) לחוק תובענות ייצוגיות צרפו הצדדים לבקשה לאישור הסדר הפשרה תצהירים מאת באי כוחם, שבהם הובהר כי הסדר הפשרה מגלם את מלוא ההבנות שהושגו בין הצדדים וכי פרט לאמור בו לא הוסכם ביניהם על טובת הנאה כלשהי למבקש או לבאי כוחו.

הדיון בהסדר הפשרה המוצע

14. כפי שצוין לעיל, עם הגשת הבקשה לאישורו לא ראיתי מקום לדחות את הסדר הפשרה המוצע על הסף – ועל כן בהחלטה מיום 11/6/09 הוריתי לצדדים לפרסם הודעה בדבר הגשת ההסדר לאישור בית משפט בשני עיתונים יומיים כפי שהסכימו ביניהם, על פי נוסח שצורף לבקשה לאישור הסדר הפשרה ובהתאם להוראת סעיף 25(א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות. כן הוריתי לצדדים לשלוח עותק מהבקשה לאישור הסדר הפשרה על נספחיה, מהסדר הפשרה על נספחיו ומבקשת האישור והתשובות לה, לידי היועץ המשפטי לממשלה ולמנהל בתי המשפט – כמצוות סעיף 18(ג) לחוק. הצדדים מילאו אחר הוראות אלה, ובחלוף המועדים הקבועים לכך בחוק תובענות ייצוגיות לא התקבלה תגובה או התנגדות לאישור הסדר הפשרה, להמלצה בנוגע לגמול למבקש ולשכר הטרחה לבאי כוחו ואף לא לבקשתם של הצדדים להימנע ממינוי בודק; וכן לא התקבלה הודעה מאת מי מחברי הקבוצה כי אינו מעוניין להימנות עימה לעניין הסדר הפשרה. עם זאת, ביום 26/7/09 התקבלה בתיק בית המשפט בקשה מאת ב"כ היועץ המשפטי לממשלה (להלן: "היועמ"ש") – להאריך את המועד שנקצב לו בחוק תובענות ייצוגיות לשם הגשת עמדתו בנוגע להסדר הפשרה המוצע. נעתרתי לבקשה זו, וכך גם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

לפני: כב' השופטת ענת ברון

2 פברואר 2010

ת"א 2719-06

בש"א 27068/06

1 לבקשות דומות שהוגשו לאחר מכן על ידי ב"כ היועמ"ש (ביום 17/9/09, ביום
2 1/10/09, וביום 19/10/09) – וביום 28/10/09 הומצאה לתיק בית המשפט עמדתו של
3 היועמ"ש להסדר הפשרה המוצע (להלן: "נייר העמדה").
4

5 כפי שהוברר לעיל, מכסות השידורים שעל המשיבות מוטלת חובה ללוותם בכתוביות
6 נקבעו בחוק הכתוביות בשיעור משתנה, שהולך וגדל משנה אחרת אחת לזו
7 שאחריה. במוקד נייר העמדה עומדת הטענה כי בעוד שההטבה המוצעת לקבוצה היא
8 ליווי משדרים בכתוביות בשיעור העולה על המכסות שנקבעו בחוק הכתוביות עבור
9 **שנת 2009**, נראה כי מועד אישורו וביצועו של הסדר זה (ככל שאמנם יאושר) יחול רק
10 **בשנת 2010**. ואולם במידה שתקופת ביצועו של הסדר הפשרה תחל רק בשנת 2010,
11 מכסות השידורים שהמשיבות התחייבו ללוותם בכתוביות במסגרת ההסדר לא יגלמו
12 עוד הטבה כלשהי עבור הקבוצה - באשר המשיבות ממילא יהיו מחויבות בהן על פי
13 חוק הכתוביות (ראו סעיפים 2-5 לנייר העמדה). אלא מאי? כמפורט לעיל, לפני
14 משורת הדין החלו המשיבות בביצוע ההסדר טרם אישורו על ידי בית המשפט,
15 במועדים שעליהם הסכימו הצדדים בהסדר הפשרה. בעת כתיבת פסק דין זה רשת
16 וקשת השלימו למעשה את מתן ההטבה לקבוצה, וחברת החדשות עתידה לעשות כן
17 בתוך חודשים ספורים; ויתרה מכך, על פניו נראה כי המכסות להן התחייבו המשיבות
18 במסגרת הסדר הפשרה עולות אף על המכסות הקבועות בחוק הכתוביות עבור שנת
19 2010. משכך, ולאחר שדברים אלה לובנו על ידי באי כוח הצדדים בישיבה שנערכה
20 בפני בנושא נייר העמדה – חזרה בה באת כוחו של היועמ"ש מעמדתו והערותיו בנדון
21 (ראו עמ' 1-2 לפרוטוקול מיום 2/12/09).
22

23 עוד בנייר העמדה ציין היועמ"ש כי הסדר הפשרה אינו קובע מנגנונים לפיקוח על ביצועו
24 (ראו סעיף 7 לנייר העמדה), וכן נאמר באופן סתמי וללא פירוט כי הגמול למבקש ושכר
25 הטרחה לבאי כוחו בשיעור המומלץ על ידי הצדדים הם מופרזים (ראו סעיפים 13-14
26 לנייר העמדה). ואולם בעת הדיון בנושא, הבהירה באת כוחו של היועמ"ש כי אין באמור
27 משום התנגדות מצידו של היועמ"ש לאישורו של הסדר הפשרה כמות שהוא על ידי בית
28 המשפט (ראו עמ' 2 לפרוטוקול יום 2/12/09 ש' 18-21).
29
30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

אישור הסדר הפשרה

1
2 סעיף 19(א) לחוק תובענות ייצוגיות מורה כי בית משפט לא יאשר הסדר פשרה בהליך
3 אישור תובענה כייצוגית אלא אם כן מצא כי קיימות שאלות מהותיות של עובדה או
4 משפט המשותפות לחברי הקבוצה, כי סיום ההליך בדרך של פשרה הוא הדרך היעילה
5 וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין, וכן כי בהתחשב בעניינם של חברי
6 הקבוצה ההסדר המוצע הוא ראוי, הוגן וסביר. סעיף 19(ב) לחוק מוסיף וקובע כי "בית
7 המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא לאחר שקיבל חוות דעת מאדם שמינה לשם כך,
8 שהוא בעל מומחיות בתחום שבו עוסקת הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית
9 (בסעיף זה- בודק)". הנה כי כן, סעיף 19 מחייב פיקוח הדוק מצידו של בית המשפט על
10 הסדר פשרה שהוצע על ידי צדדים לתובענה ייצוגית – שמטרתו העיקרית היא לוודא כי
11 ההסדר משרת את האינטרסים של הקבוצה בכללותה, וכי התובע המייצג או בא כוחו
12 אינם מפיקים תועלת אישית מן הפשרה על חשבון חברי הקבוצה.

13
14 ומן הכלל אל הפרט. 16.

15
16 במסגרת מחויבותה של החברה בישראל לעקרונות השוויון וכבוד האדם, מצא המחוקק
17 כבר בשנת 1998 כי מן הראוי ליתן מענה הולם לצרכיהם של אנשים עם מוגבלות על
18 מנת שיוכלו למצות את יכולותיהם ולהשתלב באופן מלא בכל תחומי החיים – ומטרה זו
19 היא שעומדת בבסיסו של חוק שוויון זכויות (ראו סעיף 2 לחוק המצוטט לעיל). עוד
20 קודם לכן מצא המחוקק כי יש מקום לייחד הוראות בדין לנושא הספציפי של נגישות
21 שידורי הטלוויזיה לבעלי לקות שמיעה; ועם חקיקתו של חוק הקלות לחרש בשנת
22 1992, לראשונה הוטלה על הגופים המשדרים בטלוויזיה חובה שבדין ללוות משדרים
23 בכתוביות ובתרגום לשפת הסימנים. דא עקא, שגם לאחר חקיקה זו המצב היה שרוב
24 רובם של השידורים נותר בלתי נגיש לבעלי לקות שמיעה. אמנם הרשות השניה
25 הרחיבה עד מאוד את חובתם של הגופים המשדרים בערוץ 2 ובערוץ 10 בכל הנוגע
26 לליווי משדרים בכתוביות ובתרגום לשפת הסימנים באמצעות הכללים שקבעה בשנת
27 1997 ותיקנה בשנת 2003 – אך כאמור בתשובותיהן של המשיבות לבקשת האישור,
28 לא מן הנמנע כי בהקשר זה חרגה הרשות השניה מן הסמכות שניתנה לה על פי חוק
29 הקלות לחרש כאשר הכללים שקבעה נמצאו מחמירים באופן ניכר מהוראותיו של
30 החוק. כך או אחרת, בשנת 2005 חוקק חוק הכתוביות - כאשר מדברי ההסבר לו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

לפני: כב' השופטת ענת ברון

2 פברואר 2010

ת"א 2719-06

בש"א 27068/06

1 עולה כי מטרתו היא להביא לשילוב מוצלח יותר של בעלי לקות שמיעה במרקם הרגיל
2 של חיי החברה, וזאת באמצעות הוספת כתוביות ותרגום לשפת הסימנים למרביתם
3 של שידורי הטלוויזיה (הצעות חוק 3182, 22/7/02). ואמנם, חוק הכתוביות מסדיר
4 הוספת כתוביות ותרגום לשפת הסימנים לתכניות בשידור חי, תכניות מוקלטות,
5 מהדורות חדשות ואף הודעות חרום – באופן רחב ומלא יותר ביחס לחוק הקלות
6 לחרש.
7
8 נמצאו למדים כי בד בבד עם החידושים הטכנולוגיים בתחום שידורי הטלוויזיה,
9 ההתרחבות שחלה במגוון הערוצים ונושאי השידור, וככל שהלכו שידורים אלה ותפסו
10 מקום חשוב יותר בקביעת סדר היום הציבורי – ניכרת התפתחות ממשית גם בדין
11 המטיל חובה על הגופים המשדרים להגביר את נגישות המשדרים לציבור בעלי לקות
12 שמיעה. אף על פי כן, והדברים קיבלו ביטוי גם בתשובותיהן של המשיבות לבקשת
13 האישור, נראה כי החקיקה הענפה בנושא יצרה סבך של חובות שונות הרובצות
14 לפתחם של הגופים המשדרים - אשר לוקה בחוסר בהירות וחוסר קוהרנטיות בין דבר
15 חקיקה אחד למשנהו. כך למשל, אף על פי שהן חוק הקלות לחרש והן חוק הכתוביות
16 עוסקים שניהם בנושא ליווי משדרים בכתוביות ובתרגום לשפת הסימנים אך
17 הוראותיהם שונות – חוק הכתוביות, שהוא המאוחר בזמן, לא מורה על ביטולו של חוק
18 הקלות לחרש (וממילא גם לא על ביטולם של כללי הרשות השניה שנקבעו מכוחו), אלא
19 בשנת 2015. התוצאה היא כאמור אי בהירות בנוגע לדין החל, וממילא גם קושי ממשי
20 באכיפתו. אם לא די בכך, כפי שהוברר לעיל החקיקה הרלוונטית מסדירה את נגישותם
21 של שידורי הטלוויזיה לבעלי לקות שמיעה בדרך של קביעת **מכסות תקופתיות** של
22 שידורים שיש ללוותם בכתוביות או בתרגום לשפת סימנים – להבדיל מקביעת שעות
23 שידור מסוימות או תכניות מסוימות שביחס אליהן חלה חובה כאמור. במצב דברים זה
24 קיים קושי ניכר לפקח על ביצוע הוראות החוק בידי הגופים המשדרים – שכן לא די
25 בבדיקות מדגמיות או אקראיות של המשדרים, ולכאורה יש לעקוב אחר לוח השידורים
26 כמעט במלואו לאורך תקופה בלתי מבוטלת. לא זו אף זו, הקושי בפיקוח על ביצוע
27 חובותיהם של הגופים המשדרים מתעצם לנוכח העובדה שמי שנהנה מן החקיקה
28 בנושא ויש לו אינטרס באכיפתה הוא ציבור המהווה מיעוט מתוך האוכלוסייה, שמורכב
29 מאנשים בעלי מוגבלות, ושקיים פער גדול בינו לבין הגופים המשדרים הן מבחינה
30 ארגונית והן מבחינה כלכלית. כל אחד מעניינים אלה, ובוודאי הצטברותם יחדיו, יוצרים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

1 חסם המקשה עד מאוד על כל אחד מחברי הקבוצה להתייצב אל מול הגופים
2 המשדרים ולפנות אל בית המשפט על מנת לעמוד על זכותו ליהנות משידורי
3 הטלוויזיה.
4
5 17. מדברי ההסבר לחוק תובענות ייצוגיות ניתן ללמוד על תכליתו של מוסד התובענה
6 הייצוגית:
7

8 "התובענה הייצוגית היא כלי חשוב להגברת האכיפה של
9 זכויות, שלגביהן התביעה הפרטנית אינה הליך יעיל
10 ומעשי, ובכלל זה תביעות שסכומן זניח לעומת עלות
11 התביעה, או תביעות הסובלות ממחסומי תביעה אחרים.
12 התובענה הייצוגית היא כלי חשוב לתביעת זכויות של
13 ציבור גדול הנפגע ממעשה של גורם אחד המרכז בידו כוח
14 רב. היא מיועדת להביא בצד אכיפת הזכויות גם להרתעת
15 אותם גורמים מפגיעה בזכויות של רבים." [ה"ח 234, עמ'
16 256 (26/1/06)].
17

18 דברים אלה קיבלו ביטוי גם בסעיף 1 לחוק תובענות ייצוגיות, הוא סעיף המטרות של
19 החוק; ומדברי ההסבר עולה עוד כי התובענה הייצוגית משמשת לא רק כהסדר דיוני
20 יעיל לניהול תביעות – אלא בראש ובראשונה ככלי לקידום אינטרסים ציבוריים (שם,
21 בעמ' 257). עמדתי בקצרה על המכשלות הקיימות כיום בפיקוח על הוראות הדין
22 המחייבות את הגופים המשדרים בליווי משדרים בכתוביות או בתרגום לשפת סימנים,
23 וכן על הקושי הניצב בפני בעלי לקות שמיעה להביא לאכיפה יעילה של הוראות אלה.
24 זאת, בעוד שקידום השתלבותם בחברה של אנשים בעלי מוגבלות, ובענייננו אנשים
25 בעלי לקות שמיעה, הוא כאמור אינטרס ציבורי של החברה הישראלית בכללותה. במצב
26 דברים זה נראה כי ניהול תובענה ייצוגית הוא אמצעי ראוי והולם לקידום עניינם של
27 חברי הקבוצה, לאכיפת זכותם ליהנות ככל האדם ממשדרי הטלוויזיה ולהרתעת
28 הגופים המשדרים מפני הפרת הוראות הדין בנושא.
29

30 המשיבות מצידן אינן סבורות כי התובענה דן ראוייה להתברר כיייצוגית, כאשר הן
31 מוצאות שלל רב בעובדה כי בין חברי הקבוצה קיימת שונות מסוימת – כגון גיל, עוצמת
32 לקות השמיעה, והיכולת לקרוא כתוביות או להבין את שפת הסימנים. לעמדתן שונות זו
33 משפיעה על הרגלי הצפייה בטלוויזיה של כל אחד מחברי הקבוצה, ובהתאם גם על

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

1 הנזק שנגרם לכל אחד מהם כתוצאה מההפרה הנטענת של הדין על ידי המשיבות;
2 ואולם אין דעתי כדעת המשיבות בנושא זה. השונות עליה הצביעו המשיבות טפלה
3 למכנה המשותף לחברי הקבוצה, והוא עובדת היותו של כל אחד מהם בעל לקות
4 שמיעה. ככל שהמשיבות אינן עומדות בהוראות החוק בנושא ליווי משדרים בכתוביות
5 ובתרגום לשפת הסימנים, כנטען בבקשת האישור – הרי שהן פוגעות בראש ובראשונה
6 בזכותו של כל אדם בעל לקות שמיעה לכבוד ולשוויון. פגיעה מעין זו היא פגיעה בלתי
7 ממונית, ומטבע הדברים יש קושי להעריך את הנזק שהיא מסבה באשר קיים בו היבט
8 סובייקטיבי משמעותי. יחד עם זאת, בתי המשפט מורגלים להעריך נזק מסוג זה על
9 דרך האומדנא ועל פי נסיבות העניין – כאשר בענייננו על פניו ראוי לשים את כובד
10 המשקל על העובדה שמדובר בפגיעה בזכות יסוד של קהילה מסוימת באוכלוסיה, ואין
11 מקום להסיט את הדיון לשאלה אם כתוצאה מפגיעה זו נבצר מחברי הקבוצה לצפות
12 בתכנית כזו או בתכנית אחרת כפי שמציעות המשיבות [ראו והשוו: דברי כבוד השופט
13 א' רובינשטיין בדעת רוב בע"א 8126/07 עיזבון המנוחה ברוריה צבי נ' בית החולים
14 ביקור חולים, תק-על 2010(1) 300, 319-320 (2010)]. סיכומו של דבר, נראה כי
15 השונות המבדילה בין חברי הקבוצה אינה מונעת קיומו של הליך ייצוגי יעיל
16 בעניינם, בוודאי שלא לנוכח האינטרס הציבורי הקיים בקידום זכותם לכבוד ולשוויון
17 באמצעות מוסד התובענה הייצוגית.

18
19 הנה כי כן, עניינם של חברי הקבוצה מעורר שאלה עובדתית מהותית הרלוונטית לכל
20 אחד מהם: האם הפרו המשיבות או מי מהן את הוראות הדין בנוגע לליווי משדרים
21 בכתוביות ובתרגום לשפת הסימנים, אם לאו. לנוכח האמור בתשובותיהן של המשיבות
22 לבקשת האישור נראה כי על מנת להשיב על שאלה זו יש להיזקק גם למספר שאלות
23 משפטיות מהותיות, שאף הן משותפות לחברי הקבוצה, ועניינן בפרשנותם של דברי
24 החקיקה הרלוונטיים. במידה שבית המשפט היה מגיע למסקנה כי המשיבות הפרו את
25 חובותיהן ללוות משדרים בכתוביות או בתרגום לשפת הסימנים, ובבואו לקבוע את
26 הסעד ההולם הפרה זו - לא מן הנמנע כי אמנם היה מקום לתת את הדעת גם לשונות
27 בין חברי הקבוצה עליה הצביעו המשיבות בנוגע להרגלי הצפייה, ולהתייחס לתתי
28 קבוצות בתוך הקבוצה בכללותה. ואולם יוזכר בהקשר זה כי סעיף 20 לחוק תובענות
29 ייצוגיות מקנה לבית המשפט שיקול דעת רחב בקביעת הסעד המגיע לקבוצה, ובכלל
30 זה להורות על הדרך והמועד להוכחת הזכאות לסעד.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

1

2 בקשת האישור עוסקת אפוא בנושא בעל חשיבות ציבורית, ואף נראה כי יש בה כדי
3 לקדם את אכיפת הדין בנוגע לנגישות משדרי הטלוויזיה לבעלי לקות שמיעה. עם זאת,
4 אילו בחר המבקש להמשיך ולנהל את הדיון בבקשה זו - כפי הנראה היו ניצבות בדרכו
5 מספר משוכות שלא בנקל ניתן היה לצלוח אותן. השאלה אם הפרו המשיבות את
6 החובות המוטלות עליהן בנוגע לליווי משדרים בכתוביות ובתרגום לשפת הסימנים היא
7 בראש ובראשונה שאלה עובדתית - כאשר בשלב הדיון בבקשת האישור הנטל רובץ
8 לפתחו של המבקש להוכיח לכאורה את גרסתו בנדון. על פניו נראה כי אין די בדוחות
9 שצורפו לתצהירו של המבקש על מנת להרים נטל זה - וכי כל שיש בדוחות אלה הוא
10 אוסף של ממצאים אקראיים ומדגמיים, שלא ניתן ללמוד מתוכם אם המשיבות עמדו אם
11 לאו במכסות בהן הן מחויבות על פי הדין. יתרה מכך, מתשובותיהן של המשיבות
12 לבקשת האישור ניכר כי שאלת ההפרה אינה עניין עובדתי גרידא - שכן יש צורך
13 במהלך פרשני על מנת לקבוע אלו מתוך הוראותיהם של חוק שוויון זכויות, חוק הקלות
14 לחרש וכללי הרשות השניה חייבו את המשיבות בתקופה הרלוונטית, אם בכלל; ושאלה
15 זו מתחדדת לנוכח חקיקתו של חוק הכתוביות, שייתכן כי הוראותיו גוברות על
16 הוראותיה של החקיקה הקודמת בנושא. כמו כן, לא ברור אם בין הגופים המשדרים
17 לבין חברי הקבוצה מתקיימים יחסי "עוסק" ו- "לקוח" כמשמעותם בחוק הגנת הצרכן
18 וכנטען על ידי המבקש - ובהעדר יחסים כאלה נראה כי כלל לא ניתן לנהל תובענה
19 ייצוגית בעילה על פי חוק הקלות לחרש או כללי הרשות השניה (אלא רק בעילה על פי
20 חוק שוויון זכויות וחוק הכתוביות).

21

22 סוגיה מוקשית נוספת שכפי הנראה היתה מתעוררת במהלך הדיון בבקשת האישור
23 היא שיעור הנזק שנגרם לקבוצה. אמנם כפי שכבר צוין לעיל, סעיף 20 לחוק תובענות
24 ייצוגיות מקנה לבית המשפט שיקול דעת רחב בקביעת הסעד לטובת הקבוצה שבשמה
25 נוהלה תובענה ייצוגית - ואולם אין באמור כדי לגרוע מן הנטל הרובץ לפתחו של
26 המבקש להוכיח לכאורה את יסודותיהן של עילות התביעה. בין עילות אלה מונה
27 המבקש גם עוולות שנזק הוא אחד מיסודותיהן (עוולות הרשלנות והפרת חובה חקוקה,
28 וכן עוולות על פי חוק שוויון זכויות) - ואולם הוא נמנע מלפרט את נזקיו או את נזקי
29 הקבוצה. תחת זאת טוען המבקש כי חברי הקבוצה, והוא בכללם, זכאים לפיצוי
30 סטטוטורי ללא הוכחת נזק מכוח סעיף 19 לחוק שוויון זכויות - אלא ששאלת תחולתו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

1 של הפיצוי הסטטוטורי במקרה של הפרת הוראות חוק הקלות לחרש, כללי הרשות
2 השניה וחוק הכתוביות אינה מובנת מאליה, בוודאי לא כאשר הפיצוי הנתבע הוא
3 בשיעור של מאות מיליוני שקלים.
4
5 19. לנוכח הסיכונים המפורטים לעיל בניהול הדיון בבקשת האישור מצד אחד, ובהינתן
6 סיכוייה של בקשת האישור והחשיבות הציבורית בניהול תובענה ייצוגית בנושא הנדון
7 מן הצד השני – שוכנעתי כי סיום ההליך בדרך של פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת
8 להכרעה במחלוקת שבין הצדדים. כמו כן, לאחר בחינתו מצאתי כי בהתחשב בעניינם
9 של חברי הקבוצה הסדר הפשרה המוצע הוא ראוי, הוגן וסביר; ואפרט.
10
11 ההטבה המוצעת לחברי הקבוצה במסגרת הסדר הפשרה היא האפשרות לצפות
12 וליהנות במשך שנה ממגוון רחב של שידורים מלווים בכתוביות – מעבר למכסות
13 הקבועות בהקשר זה בחוק הכתוביות. כפי שהוברר לעיל, בקשת האישור שעניינה
14 בהפרת חובותיהן של המשיבות ללוות משדרים בכתוביות ובתרגום לשפת הסימנים
15 מתייחסת לתקופה בת שלוש שנים בלבד (ראשית שנת 2004 עד סוף שנת 2006),
16 כאשר כלל לא ברור אלו מתוך אותן חובות המוטלות על המשיבות אמנם הופרו על ידן
17 במהלך תקופה זו – שכן נושא זה דרוש לא רק בירור עובדתי אלא גם מהלך פרשני של
18 הוראות החוק הרלוונטיות. במצב דברים זה, ההטבה המוצעת לקבוצה עומדת ביחס
19 ראוי לפגיעה הנטענת בחברי הקבוצה כאמור בבקשת האישור, בשים לב למשוכות
20 הבלתי מבוטלות הניצבות בפני המבקש כמפורט לעיל בהוכחת עילות התביעה שהוא
21 טוען להן ולו לכאורה.
22
23 לא זו אף זו, בהסדר הפשרה גלומים יתרונות משמעותיים נוספים פרט להטבה
24 המוצעת לקבוצה – והכוונה היא לעצם התמודדותן של המשיבות עם הקושי בליווי
25 משדרים חיים בכתוביות, ולפתרון הטכני שנמצא לקושי זה בדמות יישום מיוחד
26 בשלט הממיר הדיגיטאלי שבאמצעותו ניתן לצפות בכתוביות על פי דרישה (by
27 demand). אמנם בשלב זה מדובר ביישום שלא כל חברי הקבוצה יכולים ליהנות
28 ממנו – אך כאמור בהחלטתנו של המגשר יישום זה נגיש למרביתם, והצפי הוא
29 שכבר בעתיד הקרוב הוא יהיה נגיש לכולם. ודוק; היישום של הזמנת כתוביות על
30 פי דרישה מהווה הישג לא רק משום שהוא פועל לטובתם של חברי הקבוצה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

1 בתקופת ההטבה, אלא בעיקר מפני שהוא תורם לאכיפת הוראות הדין בנוגע לליווי
2 משדרים חיים בכתוביות גם בעתיד.

3
4 חשוב לא פחות, הורתו ולידתו של הסדר הפשרה הוא בהליך גישור שנוהל על ידי
5 המגשר, כבוד הנשיא (בדימוס) מ' שמגר – אשר ירד לשורשו של הסכסוך, ערך
6 פגישות רבות לא רק עם הצדדים לבקשת האישור אלא גם עם גורמים רלוונטיים
7 נוספים כנציגי נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות שבמשרד המשפטים ונציגי
8 ארגונים שונים של בעלי לקות שמיעה. בכך תרם המגשר תרומה ניכרת לגיבושו של
9 פיתרון כולל ומקיף לנושא בקשת האישור – ולבסוף גם נתן את אישורו וברכתו להסדר
10 הפשרה המוצע. מהלך זה, וכן עצם העובדה שעניינם של חברי הקבוצה יוצג בהליך
11 הגישור לא רק על ידי המבקש ובאי כוחו, אלא גם על ידי הארגונים העוסקים בקידום
12 זכויותיהם של בעלי לקות שמיעה בארץ – מפיגים את החשש כי הסדר הפשרה מקדם
13 את תועלתם האישית של המבקש או באי כוחו על פני טובתם של חברי הקבוצה. במצב
14 דברים זה, ובמיוחד לנוכח השירות היסודי והיעיל שנתן המגשר לצדדים ולבית המשפט
15 כאשר ניאות לקבל על עצמו את הגישור, ממילא מתייתר הצורך במינוי "בודק"
16 כהגדרתו בחוק תובענות ייצוגיות; וכאן המקום לציין כי במהלך הדיון שהתנהל בפני
17 בנושא הסדר הפשרה ביקשו הצדדים להודות למגשר אשר ביצע את כל עמל הגישור
18 בהתנדבות ומתוך הכרה בחשיבות הציבורית של נגישות שידורי הטלוויזיה לבעלי לקות
19 שמיעה.

20
21 עוד יצוין כי איני רואה כל קושי בכך שהסדר הפשרה אינו קובע מנגנון לפיקוח על ביצועו
22 – וזאת הן משום שניתן להניח כי אותם ארגונים לקידום זכויות בעלי לקות שמיעה שהיו
23 מעורבים בגיבושו של ההסדר מטבע הדברים גם יפקחו מצידם על ביצועו, והן מאחר
24 שבשלב זה ביצעו של ההסדר ממילא נמצא כבר בישורת האחרונה שלו. גם אין מניעה
25 לתקן את בקשת האישור כמבוקש על ידי הצדדים, כך שהסדר הפשרה יקים מעשה
26 בית דין בנוגע לעילות המפורטות בבקשת האישור גם ביחס לתקופה שלמן הגשת
27 בקשת האישור ועד לאישורו של הסדר הפשרה בפסק דין זה.

28
29 לא נותר עוד אלא לדון בגמול ובשכר הטרחה המגיעים למבקש ולבאי כוחו. כפי
30 שהוברר לעיל, מטרתו העיקרית של חוק תובענות ייצוגיות היא לאפשר ניהולן של

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

1 תובענות ייצוגיות ראויות ובכך לקדם אינטרסים ציבוריים. סעיפים 22 ו- 23 לחוק
2 תובענות ייצוגיות מורים לבית המשפט לפסוק לתובע המייצג ולבאי כוחו גמול ושכר
3 טרחה כאשר הוא מכריע בתובענה ייצוגית לטובת הקבוצה, גם אם הדבר נעשה
4 במסגרת הסדר פשרה - כאשר המטרה שבבסיסה של הוראה זו היא לעודד הגשתן של
5 תובענות ייצוגיות ראויות, ובפרט ליתן תמריץ לתובעים ולבאי כוח מייצגים לפעול למען
6 הקבוצה ולמען מטרות ציבוריות. בקביעת שיעורם של הגמול ושכר הטרחה הראויים
7 שומה על בית המשפט ליתן דעתו בין היתר לטרחה שטרחה התובע המייצג ובא הכוח
8 המייצג, לסיכון שנטלו על עצמם, לתועלת שהביאו לקבוצה ולמידת החשיבות הציבורית
9 של התובענה הייצוגית שהגישו. ודוק: ניהולה של תובענה ייצוגית כרוך בלא מעט
10 טרחה, עלויות ואף סיכונים מצידם של התובע ובאי כוחו המייצגים, בוודאי כאשר
11 עסקינן בתובענה ייצוגית ראויה. לכן, אלמלא יובטח לבעלי תפקידים אלה כי בסופה של
12 הדרך הם יזכו לקצור את פירות ההשקעה – מוסד התובענה הייצוגית עלול לרדת
13 לטמיון, באשר לא ימצא עוד מי שיאות לפעול באמצעותו לקידום אינטרסים ציבוריים.

14

15 בענייננו, וכפי שכבר צוין, בקשת האישור עוסקת בנושא בעל חשיבות ציבורית מן
16 המעלה הראשונה – והוא נגישותם של שידורי הטלוויזיה בערוץ 2 לבעלי לקות
17 שמיעה, על רקע החקיקה המבקשת לקדם שילובם של בעלי מוגבלות באופן שוויוני
18 בחברה. עצם הגשתה של בקשת האישור, ויותר מכך העובדה שהמבקש ובאי כוחו
19 ביחד עם המשיבות ובאי כוחם השכילו לפנות להליך של גישור בפני כבוד הנשיא
20 (בדימוס) מ' שמגר, הביאו לא רק לכך שחברי הקבוצה נהנים במשך שנה מהטבה
21 של ליווי משדרים בכתוביות מעבר למכסות הקבועות בחוק – אלא בעיקר לכך
22 שהגופים המשדרים נאלצו להעמיד בראש סדר יומם ומתוך ראייה לעתיד את
23 זכויותיהם של חברי הקבוצה לכבוד ולשוויון; וכן את נושא נגישותם של משדרי
24 הטלוויזיה לבעלי לקות שמיעה, ובתוך כך אף למצוא פתרון שיאפשר להם ללוות גם
25 משדרים חיים בכתוביות. קידום זכויותיהם של בעלי לקות שמיעה כאמור מטיב לא
26 רק עם חברי הקבוצה, אלא שיש לו תרומה נכבדה גם למחויבותה של החברה
27 הישראלית בכללותה לעקרונות השוויון וכבוד האדם. לתוצאה זו כיוון המחוקק
28 בחוק תובענות ייצוגיות – ועל כן מן הראוי לפסוק למבקש ולבאי כוחו גמול ושכר
29 טרחה שיעודדו תובעים ובאי כוח מייצגים נוספים לפעול כמותם. משכך, מצאתי כי
30 בנסיבות המקרה נכון לפסוק למבקש ולבאי כוחו גמול ושכר טרחה על פי אמות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

2 פברואר 2010
ת"א 2719-06
בש"א 27068/06

לפני: כב' השופטת ענת ברון

1 המידה שהמליצו הצדדים, הגם שאלה על הצד הגבוה: למבקש גמול בסכום של
2 110,000 ₪ ולבאי כוחו שכר טרחה בסכום של 720,000 ₪ בתוספת מע"מ כדין.
3

סוף דבר

4 21. התוצאה היא שאני מאשרת את הסדר הפשרה ונותנת לו תוקף של פסק דין. הסדר זה
5 מהווה מעשה בית דין בנושא של ליווי משדרים של המשיבות בכתוביות או בתרגום
6 לשפת הסימנים, בתקופה שלמן ראשית שנת 2004 ועד למועד פסק דין זה - בעניינם
7 של כלל בעלי לקות השמיעה בארץ, ובנוגע לעילה של הפרת הוראות חוק הקלות
8 לחרש, כללי הרשות השניה, חוק הכתוביות וחוק שוויון זכויות, וכן בעילות של רשלנות
9 והפרת חובה חקוקה.
10

11
12 המשיבות ישלמו למבקש גמול בסכום של 110,000 ₪, ושכר טרחה לבאי כוחו בסכום
13 של 720,000 ₪ בתוספת מע"מ כדין.
14

15 על הצדדים לפרסם מודעה כקבוע בסעיף 25(א)(4) לחוק תובענות ייצוגיות, בשני
16 עיתונים יומיים, בהתאם לנוסח שיובא לאישורי בטרם פרסומו ובתוך 7 ימים מעת
17 שפסק הדין יומצא לצדדים.
18

19 המזכירות תשלח עותק מפסק הדין לב"כ הצדדים וליועץ המשפטי לממשלה, וכן למנהל
20 בתי המשפט לשם רישומו בפנקס התובענות הייצוגיות כאמור בסעיף 19(ה) לחוק.
21

22 ניתן והודע היום, 2/2/2010, בהעדר הצדדים וב"כ.
23

ענת ברון, שופטת

24
25
26
27
28
29